

TISKOVÁ ZPRÁVA

Zalesněné vrcholky kopců zabrání povodním a poskytují vodu v době sucha

Strnady – 4. srpna 2015 – Lesy hrají důležitou úlohu při udržování koloběhu vody v krajině. Chrání před povodněmi a suchem a filtrují nečistoty, zejména dusičnany. Lesnické hydrologii, jako důležité součásti lesního hospodářství, se podrobně věnuje i výzkum. Lesnické a zemědělské aspekty řízení vodního režimu v krajině díky dlouhodobému průzkumu zmapovali odborníci z Výzkumného ústavu lesního hospodářství, v. v. i., Útvaru pěstování lesa (Výzkumná stanice Opočno).

Ti spolu s experty z dalších institucí navrhli a doporučili metodické **postupy optimalizace vodního režimu krajiny** z hlediska kulminace velkých vod, kvality vodní komponenty a velikosti minimálních odtoků nejpříhodnějším rozmístěním a rozlohou zemědělských a lesních kultur v krajině. Metodika je vhodná pro stanovení dopadů změn kultur do výměry povodí 4 km². Lesní hospodáři z ní mohou čerpat praktické informace, týkající se hrazení bystřin, úprav potoků a lesotechnických meliorací, péče o kvalitní vodu a způsobu zachování vodních množství v době sucha. Příručka pomůže v péči o životní prostředí, protierozní ochraně půd apod.

Jak zmiňují autoři, největší kladný vliv na vodní režim krajiny mají lesy, následovány trvalými travními porosty (TTP). Minimální vliv pak mají orné půdy.

„Z hlediska optimalizace vodního režimu zemědělsko-lesní krajiny by měly mít dominantní úlohu lesy. Také při regulacích řek docházelo v minulosti k zalesňování vrcholů holých kopců v povodí. V našem kopcovitém území probíhá proces oběhu vody dominujícím procesem infiltrace na vrcholcích terénu, kombinací infiltrace a transportu vody na svazích a akumulací v údolích. Z tohoto důvodu mají být vrcholky kopců zalesněné, svahy mají být kombinací orné půdy a TTP a údolnice zatravněné,“ vysvětlují za VÚLHM Vladimír Černošous a František Šach.

Význam lesů na vrcholcích terénních útvarů je podle nich zásadní. Nejen že tlumí odtok velkých vod, ale produkují čisté povrchové i podzemní vody a zásobí vodní zdroje rovnoměrným odtokem v době sucha. Navíc jsou spolehlivým protierozním opatřením a vytvářejí tak stabilitu lesních území. Scelování svazitých pozemků a jejich obdělávání jako orné půdy bez ohledu na základní podmínku stability svážných území je příčinou častých škod povodněmi.

Polní pozemky jsou rovněž producenty značného znečištění podzemních i povrchových vod a příčinou nutnosti dočišťování pitné vody odstraňováním dusičnanů. Ty jsou největším znečišťovatelem vody v přírodě. Vody odtékající z lesů snižují koncentrace NO₃ ve vodách z TTP a orné půdy na základě směšovacího procesu.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Lesní půda je vlivem prokořenění bohatší obsahem půdních pórů než půdy zemědělské a představuje tak velký retenční prostor. Půdou se vsáklá voda pohybuje do vodoteče mnohem pomaleji než po povrchu a tím podstatně snižuje kulminaci velkých vod. Lesy jsou významné velkou infiltrací srážkových vod a oběhem vody převážně v půdě a jejím podloží.

Lesy jsou největším zdrojem pramenných vod za sucha, z polí odtéká 80 %, z TTP 63 % objemu vody z lesních vývěrů. Lesy se tak významně podílí na zásobování vodou v době sucha.

O postupech, jak nejlépe optimalizovat vodní režim v krajině, se mohou zájemci více dozvědět v metodice, která je volně ke stažení na této internetové adrese:

http://www.vulhm.cz/sites/files/Informatika/Metodiky/LP_9_2014.pdf

Autoři metodiky: doc. Ing. Vladimír Švihla, DrSc., Ing. Vladimír Černošous, Ph.D., Ing. František Šach, CSc., Ing. Petr Kantor, CSc.

Kontakt:

Ing. Vladimír Černošous, Ph.D.

Ing. František Šach, CSc.

e-mail:

cernohous@vulhmop.cz

sach@vulhmop.cz

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Výzkumná stanice Opočno

Na Olivě 550

517 73 Opočno